

De Heraut

VAN DE

Geretormeerde Kerken in Nederland.

Het auteursrecht van den inhoud van dit blad wordt verzekerd overeenkomstig de wet van 28 Juni 1881 (Staatsblad N°. 124).

Zondag 20 Augustus 1893. N°. 817.

Abonnementsprijs: franco aan huis, per drie maanden / 1.20. Afzonderlijke nummers aan het Bureau 10 Cent. Abonnementen worden aangenomen door alle Boekhandelaars, Postdirecteuren enz. en aan het Bureau te Amsterdam. Advertentieprijs: van 1 tot 6 regels 90 Cent; voor elke regel meer 15 Cent. Aanvragen en vermelding van lieftogaven en Verlangingen 10 Cent per regel.

Dit blad wordt geregeld des Vrijdags aan de geabonneerden verzonden. Bijdragen van medewerkers, ingezonden stukken en alles wat veruurt den inhoud van dit blad betreft, te adresseren aan de REDACTIE. Abonnementen en Advertenties aan de ADMINISTRATIE van De Heraut, Amsterdam. Inzendingen die later dan Donderdag's namiddags te 12 ure worden ontvangen kunnen voor het nummer van die week niet meer in aanmerking komen.

„Zal ook een Moorman zijn huid veranderen.“

Zal ook een Moorman zijn huid veranderen? of een luipaard zijn vlekken? Zoo zult gijheden ook kunnen goed doen, die geleerd zijn kwaad te doen.
Jeremia 13:23.

In onze Europeesche landen, waar we bijna met geen kleurigen in aanraking komen, kunnen we ons nauwelijks een denkbeeld vormen van den blinden nijver, dien het onderscheid tusschen „blank“ en „zwart“ in landen van gemengde bevolking opwekt.

Al komt het toch voor, dat de neger in zijn kindschijn staat de zwarte huidkleur voor oorspronkelijk houdt; en er daarom vast op gaat, dat Adam en Eva zwart van tint moeten geweest zijn, ja, dat onze Heiland de negerkleur moet hebben vertoond; toch behoeven de „zwarten“ nog zoo lang niet met „blanken“ te hebben omgegaan, om deser meerderheid te erkennen, en in hun eigen zwarte negerhuid een teeken van hinderlijke minderheid te zien.

Blank is schooner. De blanke huid overtreft de tint van den Moorman in edel karakter zeer verre. En terwijl er niet één blanke is, die wenschen zou zwart te zijn geboren, telt ge se nu reeds in Amerika bij duizenden, die wat liefsvan, die het middel kon gevonden, om hun ebbenhouten tint in doorsichtig blank om te wisselen.

In het blank glinstert het licht, het zwart van den Moorman is het symbool der duisternis; en zoo kunnen we ons wel voorstellen, dat hetgeen God blank schiep, in zwarte tint ontardde, maar niet, dat uit den zwarten Moorman allengs de blanke Caucasianer zou voortgekomen.

Een Moorman kan zijn huid niet veranderen, zoo min als de luipaard zijn vlekken weg kan wassen.

Ja, zoo machtig is in den Moorman de heerschappij van het zwart, dat een stuk blanke huid, op zijn swarten arm ingebracht, reeds na korte dagen geheel in zwarte kleur is overgegaan.

Dat donkere zwart, waardoor de Moorman zich onmisbaar gevoelt, is een hinder, een stuiting, die met macht over hem kwam; een macht waartegen geen verzet baat; waar geen kunst of vindigheid iets tegen vermag; een heerschappij waaraan bij willoos en machteloos onderworpen is.

Nu spreekt men soms ook wel van een „zwarte ziel“; en al is die beelddraak niet letterlijk zoo uit de Schrift genomen, toch ontvangt ze uit wat de Heere bij Jeremia over den Moorman en de luipaard zegt, steun.

Natuurlijk, die ziel is onstoffelijk en heeft dus geen kleur; maar niettemin blijft het een feit, dat God's menschen ziel schiep in het licht, en dat de zonde over de ziel deed trekken het zwarte vloers der donkerheid.

Daarom spreekt men van „blanke onschuld“ en van „zwarte zonde“ altoos in dezelfde tegenstelling, zij het ook pelagiaansch opgevat.

Dit nu dient op zichzelf tegengegaan. Het is toch onwaar, dat de kinderziel in blanke onschuld zou schitteren, en dat alleen de roover en moordenaar zwart in het binnenste zijns gemoeds zou zijn.

Verschild is er ongetwijfeld. Een jong kind staat tegenover de kennis der uitgewerkte zonde nog veelszins als de blanke onschuld in zijn bewustzijn; en slechts enkele schrikkelijke misdadigers zijn er, die tot in de diepten van Satan zijn afgedaald.

Maar voor het innerlijk bestaan der ziel ligt in dit verschild geen beslissing. Ook die ruwe booswicht is eenmaal een „onschuldig“ kind geweest, en toch is uit dat schijnbaar onschuldig kinderhart al die uitgewerkte boosheid voortgekomen.

Zoo veel blindt ons in, houdt ons in toom, en belet het kwaad, dat in ons schuilt, om uit te komen.

Maar wie allengs zelfkennis verkreeg, en zijn eigen hart leerde verstaan, geraakt toch steeds meer onder het drukkend besef van dien zwarten nacht, die nog voortdurend over den bodem van zijn inwendig leven zweeft.

Neen, het is dan niet de vraag, of het tot zonde komt, dan wel of we tegen de opwellende donkerheid van ons hart nog zegevierend worstelen.

Wat drukt en hindert, is die opwelling welke, die uit den zwarten achtergrond on-

zer ziel nog telkens naar boven komt; die bange wetenschap, dat zich nog gedurig een onweder in ons hart saampakt, dat, ja, nog kan afrijven, maar ook in dreigende, straks vernielende werking kon geraken.

De ziel niet blank voor God, en daarom niet rein voor den Heilige!

Zondaar te zijn, en te weten dat ge niet vóór uw sterven aan die drukkende donkerheid van uw eigen hart ontkomt, is voor wie naar heiliger dorst, zoo pijnlijke zielskwelling.

Want wat ge ook doet, die vlekken daarbinnen krijgt ge niet weg, en die donkere tint van den Moorman daarbinnen verandert ge niet.

Alles is er aan beproefd. Geen offer is uit te denken, dat de mensch voor dat nobel doel niet gebracht heeft. Geen pijniging, geen zielskwelling, geen heroieke zelfaangrijping kunt ge u voorstellen, die niet eeuw in eeuw uit door de vromeren van ons geslacht is aangewend.

Maar niets kon baten. Door niets is de arme mensch het schoon en heerlijk doel ook maar één schrede nader gekomen.

De vlek bleef daarbinnen, en wat zwart was geboren, werd door geen zelfkastijding blank.

Waar het anders scheen, bleek het alras zelfbedrog.

Hoogmoed schoof zich voor snijlkheid. Geestelijke zelfverheffing bedekte als een kleed wereldsche eeroezucht. De vacht van het lam moest den wolf van binnen onzichtbaar maken.

Maar het hart werd er in zijn kern niet door veranderd.

Het was zwart en het bleef zwart van binnen.

Voor wie zichzelf niet bedriegen wilde, een steeds klimmende oorzaak van spijt, vertwijfeling en wanhoop.

En daarom nu staat Gods heilige openbaring zoo hoog, omdat ze ons reeds als kind van deze ontzettende waarheid overtuigde, en daarom al dat ijdel pogen afzand, en ons dusdoende voor die zelfverwijfeling en die wanhoop bewaarde.

Alleen doordien ge reeds van kind af bij het licht der klare, heldere openbaring gewaandeld hebt, is het u geen oogenblik een geheim geweest, dat u inwendig leven van nature door zoo swarten nacht gedrukt werd; hebt ge het geweten, dat geen menselijke pogen ooit een stip van dat zwart der ziel kon wegnemen; en hebt ge u nooit aan het werk der wanhoop gewaagd, om zelf de vlekken uwer ziel te willen uitwischen.

Ge kendet de donkerheid, waarin uw inwendig leven gehuld lag, en toch was er ruste, was er vrede in u, omdat ge geweten werdt op een heel andere kracht, die zwart wit kan maken, op de wederbarende, de herschepende kracht van Gods eeuwige ontfermingen.

Als ge dacht aan Gods zaligen hemel, waar nu reeds de duizenden en tienduizenden van Gods uitverkorenen jubelen in volkomen reinheid des harten, hebt ge u nooit één hunner daarboven gedacht, als door de vlekken hunner zonde achtervolgd, of nog gekweld door het zwart hunner ziel.

Ge wist, ge weet, dat het daarboven alles in het blank der heiligheid schittert, zonder rimpel of vlek.

En ge wist ook, dat alleen Gods genade dit heeft uitgewerkt. Dat Hij en Hij alleen elke vlek uit de ziel zijner uitverkorenen rein wiesch, en dat Hij en Hij alleen de huid van den Moorman in het blank zijner heiligheid veranderd had.

En in die wetenschap leeft ge op.

Tot die heilige goddelijke kracht is ook uw toevlucht.

Oatzoondig mij met hyzop en ik zal wit zijn als versch gevallen sneeuw.

En nu blijft dit tot uw dood toe voor u de bange worsteling. Aan uw zijde, als ge weer in uw hart gliuurt en de binnenkameren uwer ziel bespiedt, die sombere, bange indruk van het onreine en onheilige.

Maar daartegenover, aan Gods zijde, die wonderlijke macht, om het al als witte wolle te maken, zoo blank en schitterend heilig voor zijn aangezicht.

Dat is dan uw geloofsleven.

Het is niet in u, het rust in Hem.

In uzelfen alles tegen, als om u tot wanhoop uit te drijven. Maar in Hem alles mee, als op u de hoogten der aarde te doen rijden.

Bij u de donkerheid, maar uit Hem op u stralend, ja, in u stralend, het zachte, tin-

En die twee ziet ge voor het geloofsvoeg saamvloeien in uw Middelaar. In dien wonderen Christus. Die onderging in den donkeren nacht van uw schuld en zonde, en die toch nu daarboven gezet is in den hemel met alle geestelijke zegeningen, die u redden moeten.

Zoo is in Christus dan uw hoogere, geestelijke werkelijkheid.

Geen vlek in u, die niet op hem gelegd is, en geen lichtint in hem, die niet, vroeg of laat, ook aan u glinsteren zal.

Jesus uw alles.

In zijn kruis is beter en dieper dan uit de ervaring van uw eigen hart, de donkere nacht uwer zonde ontdekt.

Maar ook in hem veel heerlijker dan in uw eigen geestelijke bevinding, de vrijheid der heerlijkheid van Gods kinderen getoond.

Zwarter nacht dan op Golgotha rustte is er niet; maar ook, er heeft op aarde nooit lieflijker glans geschitterd dan bij Jezus verrijzen.

KUYPER.

Officieele Berichten.

Met verkorting uit het Kerkblad van 18 Aug.

Generale Synode.

De Kerkeraden der Geret. Kerken te Dordrecht, berichten aan de overige kerken, te dat de opening der Generale Synode, zoo de Heere wil, zal worden voorafgegaan door een ure der gebeds op Maandag 28 Aug. des avonds te 7½ uur in de Westerkerk, Singel, nabij het Station;

2e dat de zittingen der Synode zullen worden gehouden in het kerkgebouw van kerk A in 't Kromhout;

3e dat zij de rapporteurs, die tengevoege van de onbekendheid hunner namen, geen uitnodiging ontvingen om als adviseerende leden in de Synode zitting te nemen, verzoeken zich door deze als uitgenoodigd te beschouwen.

Namen der Kerkeraden, D. J. VAN BRUMMEN, H. G. DE JONGE, K. FERHOUT.

Classis 's Gravenhage. Vergadering van 1 Aug. '93.

De eerw. heer P. A. E. Sillivis Smit wordt geëxamineerd en toegelaten tot den Dienst des Woords, met approbatic van het beroep naar Monster.

En schrijven uit de Classis Sneek wordt voor kennisgeving aangenomen.

Op verzoek van Naaldwijk worden deputaten benoemd ter definitieve goedkeuring van de acte van ineenstemming.

Naar aller meening kunnen nu ook kinderen van voorn. Ned. Ger. in het weeshuis van Middelharnis worden opgenomen.

Aan een der kerken wordt het navolgende advies gegeven:

1. De kerkeraad mengt zich niet in zaken der vereeniging ter verzorging enz. betreffende.

2. Hij doe zijn rechten en verplichtingen tegenover leden der Geret. kerken ten volle gelden.

Classis Kollum. Vergadering gehouden te Droegham, op 3 Aug. 1893.

Na het lezen van de notulen der laatst gehouden vergadering die goedgekeurd worden, geven de deputaten inzake de Tiekte verslag, bij geschrift van Ds. H. Hoekstra, die op de vergadering niet tegenwoordig kan zijn. Naar aanleiding van dit verslag besluit de Classis, om aan de Cl. van Leeuwarden voor te stellen, aan de kerk van Garrij in overweging te geven, of het ook de geschikte tijd zou zijn, om Saumer de helpende hand te bieden, opdat aldus de kerk aldaar tot openbaring kome en een begin gemaakt worde met de instelling der diensten.

Het moderamen der vorige vergadering deelt mede, dat de vereichte stukken aangaande de kerk te Boornbergum aan de deputaten voor de regeering zijn opgezonden.

Droegham B verzoekt, met het oog op de splitsing der Classis, bij de Cl. Kollum te blijven. Dit verzoek kan niet worden toegestaan, omdat de Cl. meent geen recht te hebben een kerk buiten de Prov. Synode om, bij een of andere Cl. in te deelen. Da. Kanans wordt opgedragen de betrokkene kerk hiernede in kennis te stellen.

Volgens goedkeuring der Prov. Synode van het verzoek der Cl. Kollum, om deze te splitsen in een Cl. Kollum en Drachten wordt door den Praeses de regeling dezer zaak aan de orde gesteld.

Classicale Zondagsdag te Goes.

De praes. van het Comité, Ds. Eerdmans van Ierseke, opende te 9½ uur de vergadering met gebed, nadat gezongen was Ps. 68: 5. Zew. las voor Joh. 14: 1-14 en had tot grondslag voor het openingswoord gekozen vs. 12 en 13.

Wij zijn hier, zoo sprak hij o. a., naar aanleiding van een classicaal besluit. Evenals in andere Classes wenschten ook wij hier een Zondagsdag te houden, om over de Zending te spreken. In deze hebben wij een roeping te

vervullen. Het is goed ons volk op de hoogte te houden met hetgeen er geschiedt op het gebied der Zending.

Daarna bepaalde spreker zich tot den voorlezen tekst.

De jongeren van Jezus moesten niet ontroerd zijn omdat de Heere heenging naar den hemel. Hij ging heen om plaats te bereiden voor al zijne kinderen. Deze hebben op aarde een werk te vervullen door Hem hun opgedragen. De Heere heeft ons een werk gegeven, en wel hetzelfde werk dat Hij hier had te vervullen. De Heiland was gekomen om te zoeken en zalig te maken wat verloren was; om te doen wat Hem de Vader had op de handen gezet. Wat Hij had te doen is gezegd door Jesaja hist. 61: 1 v.v. Daar geeft de profet te kennen wat het werk was van Hem, die met den Geest was gezalfd en dat alles heeft Hij hier volbracht en ook nu is Hij werkzaam in den hemel.

Dat werk heeft Hij ons gegeven. Hij ging heen tot den Vader om de zijnen te steun en hulp te wezen, om den Geest te zenden en opdat zij gesterkt zouden worden. Zij zouden „meer doen dan deze“. Zij moesten niet zich bepalen tot dat één volk, tot hetwelk Hij was gekomen, maar zij moesten in de geheele wereld uitgaan. En als wij nagaan wat de discipelen hebben gedaan, dan wordt het duidelijk als Jezus zegt: zij zullen meer doen. Zij zijn ingegaan in landen, die te voren niet waren bearbeid. Dat de zijnen meer zullen doen dan Hij, blijkt ook in onze tijden. En ook wij hebben een werk en roeping, wanneer wij denken aan de tegenwoordige wereld, die leeft in de zonde, in de macht van het ongelooft. En evenzeer is het onze taak om te arbeiden, opdat zij, die afwijken van den weg des verbonds, terug worden gebracht.

Wij hebben ten allen tijde onze roeping te verstaan. En de Heere heeft beloofd: „Wat Gij begeeren zult in mijnen naam, dat zal ik doen.“ Er is ten allen tijde gemeenschap tusschen Christus en zijn volk door het gebed. En zij hebben daaraan behoefte, omdat zij niets kunnen dan door Hem. Waarachtig gebed is er alleen door het geloof in Hem. Zoo staat het werk des geloofs in verband met het gebed en dit mag nooit uit het oog worden verloren. Waar dit uit het oog wordt verloren, daar is ons werk alleen eene slechts uitwendige filantropie. Wij hebben werkzaam te zijn in het geloof, opdat wij op Christus alleen het oog zouden hebben. Zoo ook in het werk der Zending. In dat geloof en gebed behooren wij werkzaam te zijn om zondaren te brengen aan den voet van het kruis. Zoo zal de arbeid door den Heere worden gezegend.

Na dit leerzame, opwekkende en moedige woord, zongen wij Ps. 68: 14.

Over het onderwerp „de Zendingstaak der gemeente“ werd een referaat geleverd door Ds. Contant van Bielelinge. Spreker wil 1. trachten haar te omschrijven; 2. aanwijzen wat tot hare vervulling aanspoort; 3. aantoonen over welke middelen de gemeente tot vervulling harer taak kan beschikken; 4. in 't licht stellen wat het doel is, waarnaar moet worden gestreefd.

1. Het is vooral in dezen tijd noodig te weten wat met de gemeente wordt bedoeld. Wij verstaan daaronder niet de geloovigen, over de aarde verspreid; niet eenige vereeniging van Christenen; niet enkele personen; maar de naar de Schriften ineengezette vergadering van menschen, die als haar Koning erkent den Zoon van God, die erkent de ambten door Hem gegeven en die zich openbaart in gehoorzaamheid aan zijne inzettingen. Aan die gemeente is de taak der Zending opgedragen. Zij heeft Paulus en Barnabas uitzonden. Van den H. Geest ontvangt zij de personen om hen uit te zenden.

Haar arbeid is de blijde boodschap te brengen aan arme zondaren in het heden der genade. Die gelooven en zich bekeeren, moeten opgenomen in haar midden.

Er wordt gesproken van „binnen- en buiten“ Zending. Ook van „inwend. en uitwend.“ Zending. Met „inwend.“ Zending wordt soms verkeerdelijk het werk der barmhartigheid bedoeld.

Inwend. Zending is de arbeid aan de gedoopten, misschien ook aan de besnedenen. Uitwend. Zending is de evangeliearbeid onder Heidenen en Mohamedanen.

2. Wat moet tot vervulling dier taak aanspooren?

De Heere heeft der gemeente in last gegeven: „Gaat heen in de geheele wereld, predikt het Evang. allen creaturen.“ En zijn bevel moet het zwaarste wegen. Wij hebben daaraan te gehoorzamen.

„Er is geschreven“: dat moet ons boven alles gelden.

Het werk der Zending is ook een werk der dankbaarheid. De gemeente is 's Heeren volk en dit heeft zijne dengden te verkondigen. Hun plicht is het zichzelf den Heere op te offeren. In nauw verband hiernede staat de liefde tot den Heiland. Met de verlossing stort Hij ook de liefde tot Hemzelf in het harte uit en deze liefde doet bidden en werken.

De drijving des Geestes mag hier ook niet vergeten. Hij zeide: „Zondert mij af beide Paulus en Barnabas“ en leidde Filippus tot den kamerling. Door dien Geest wordt ook nu de gemeente aangespoord om de Zendingstaak te volbrengen. En voornamelijk drangreden daartoe is ook de liefde tot de medemenschen.

3. Over welke middelen kan de gemeente beschikken om haar taak te vervullen? Middelen is in de eerste plaats de gemeente zelve. Zij

alleen is in staat den eisch des Heeren te betrachten. In haar woont de Geest des Heeren. Van zijne hulp is zij in haar heerlijk werk verzekerd. Zonder dien Geest zal de arbeid niet gedijen. Hij alleen kan dringen in het harte des menschen. En de gemeente weet: het gebed om zijne werking is niet vergeefs.

Middel is ook het machtige Woord Gods, het zwaard des Geestes, het zaad der wedergeboorte. Sommigen hebben gepoogd dat woord door meer geruisch en geruchtmakende elementen te vervangen. Doch ware redding der zielen is onmogelijk zonder het Woord.

En wat is een wapen zonder krijgsman? Er zijn mannen noodig om in Gods koninkrijk te arbeiden. En God zorgt dat zij er zijn.

Het geld is ook een machtige factor die niet kan gemist. Maar wie durft zeggen dat 's Heeren volk niet genoeg er van bezit, om de wereld voor den Heiland te veroveren?

De wetenschappen mogen ook niet vergeten worden. „Gij zijt het licht der wereld“ heeft de Heiland tot zijn discipelen gezegd. De gemeente ontvangt haar licht uit de bron en is machtig en geroepen om op elk terrein des levens haar schijnsel te geven. Zij heeft het recht en de roeping tot beoefening der wetenschap, en om zetel en veste van de eeuwige waarheid te zijn. Door juiste beoefening van de natuurwetenschappen moet zij het schepsel tot den Schepper leiden, en zoeken naar de medicijn, die de krankheden der menschen heelt. En de wetenschap van God, tot kennis en verheerlijking van het hoogste Wezen, tot zaligheid van den mensch gegeven, kan niemand beoefenen dan hij, die leeft bij het licht des Geestes en des Woords. En vooral deze onschatbare kennis moet haar dienen als middel bij hare Zendingstaak.

Het gebed kan ook niet worden vergeten. Dit is het machtigste aller middelen. Daardoor beschikt de gemeente over de almacht Gods. Hij geeft wat wij biddende begeeren. En dat des te meer, als wij bidden om de komst van zijn rijk.

4. Doel van de Zendingstaak is: Behoudenis van de gemeente, redding van zondaren en de verheerlijking Gods.

Zij kan steeds een gemeente op aarde zijn. Zij kan echter wel inkrimpen. Dat geschiedt als zij niet waakt en werkt.

Ook kan zij plaatselijk verdwijnen. Denk aan de gemeenten van Kl. Azië. Voortdurend de grenzen uitzetten is levensvoorwaarde voor de gemeente.

Zij moet ook uitgaan om het verloren te redden. De wereld is verloren. Het vonnis is uitgesproken, maar er is nog een tijd van behoud. Kan dan de gemeente ijdelijk toeschouwer zijn? In onze filantropische eeuw zien men zoo gaarne blijde kindergezichten. Maar zal de gemeente zich niet bejiveren om vele aangezichten te zien blinken van vreugde in het huis des Vaders?

De verheerlijking Gods moet haar boven alles gaan. God heeft in de Schepping zich geopenbaard. Daarom moet Hij worden groot gemaakt in en om zijne werken. Door de wetenschap moet de gemeente in het kleinste schepsel Gods grootheid doen zien.

Een rijk veld biedt ook de geschiedenis, inzonderheid van 's Heeren gemeente. De schepping is een wonder, maar de herschepping is een kunststuk zoo groot, dat de eeuwigheid nog te kort zal zijn om God naar waarde daarvoor te prijzen.

Wil de gemeente God verheerlijken, dan arbeide zij in het werk der Zending. En nu zal ieder zien dat wij met een en naa trekking tot deze zaak.

Buitenland.

Duitsland. De kerk tegenover hare jeugdige lidmaten.

In Pruisen komt steeds meer in kerkelijke kringen de vraag aan de orde: hoe men handelen moet met de jeugd die „confirmert“, is, om haar nauwer aan de kerk te binden. Het getal dergenen bij wie de confirmatie op 12-14 jarigen leeftijd eene bloot uitwendige plechtigheid is, die nog uit gewoonte aan de hand gehouden wordt, of die men verwerpt omdat men niet meer den schijn alsof men nog tot de Christelijke kerk behoorde, wij hebben, neemt steeds toe. Het is den socialisten niet gelukt, om al zijne aanhangers te bewegen in massa te breken met de landskerken; vandaar dat de kerkelijke leiders voor de vraag komen te staan hoe er voor te waken, dat de schare van geconformeerden niet de kerk binnentreden om later alles in het werk te stellen haar te verwoesten. Menigeen wordt het bang om het hart wanneer hij de groote schare jongelieden overziet, die van God vervreemd de „inzegening“ in de kerk houdt voor hunne „uitzegening“. Wanneer ze maar eenmaal bevestigd zijn, ziet men ze nooit meer in de kerk of in de pastorie.

Nu heeft men op het papier overal ambtelijke samensprekingen met de „confirmerte“ jeugd staan. Maar als men den predikanten vraagt: houdt gij inderdaad dergelijke ambtelijke samensprekingen, dan hoort men bijna door allen dezelfde klacht uiteten, wij wenschten dat het ons mogelijk ware om de jeugd rondom ons te verzamelen, maar hoe ik ook roep en lok 't geeft mij niets. En wanneer zij komen, komen zij slechts voor een tijd. De trouwste herders ervaren het telkens dat slechts weini-